

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd om oprettelse af muslimsk gymnasium
Titel	Svar på spørgsmål AP
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	7 minutter
Tid og sted	Tirsdag den 20. september 2016 kl. 14 i Folketinget

Disposition

1. Indledning
2. Svar på spørgsmål AP

1. Indledning

- Tak til spørgeren for spørgsmålet.
- Jeg vil indledningsvist gerne slå fast, at private gymnasier skal efterleve de krav til uddannelsens indhold, som er fastsat i lovgivningen, og de skal leve op til de samme værdier – herunder demokratiske værdier – som offentlige gymnasier. Det hersker der ingen tvivl om.
- Og det var også vigtigt for mig som minister, at vi fik slået det fast med vores fælles gymnasieaftale. Det er jo sådan set første gang, at det eksplicit indskrives i en politisk aftale, at der selvfølgelig både er en uddannelsesmæssig del og en dannelses- og værdimæssig del, som man skal leve op til.

2. Svar på samrådsspørgsmål AP

- De private gymnasier skal efterleve de formelle krav til at blive godkendt. Det er jo ikke sådan, at der foregår en ministergodkendelse af et privat gymnasium. Hvis gymnasiet lever op til de formelle krav, kan det udbyde en uddannelse, ligesom det er gældende for de frie skoler. De skal efterleve de faglige krav til omfang og indhold i uddannelserne.
- Derudover skal de private gymnasiers udbud af stx-uddannelsen og hf-uddannelsen – på samme måde som offentlige gymnasier – leve op til de idealer og værdier, som stilles til de gymnasiale uddannelser.
- Det betyder efter den gældende stx-lov og hf-lov blandt andet, at uddannelserne og institutionskulturen som helhed skal forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, klæde dem på i forhold til rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Undervisningen og institutionens dagligdag må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Altså alt det, vi også understregede i vores fælles gymnasieforligsaftale.
- Derudover har vi som en del af gymnasieforliget været enige om at styrke almindelsen blandt andet ved at styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene. Den del skal der jo selvfølgelig også leves op til, også på de

private gymnasiale områder, såvel som på de offentlige selvejende gymnasieområder.

- Aftalen om styrkede gymnasiale uddannelser betoner, at de gymnasiale uddannelser skal styrke elevernes demokratiske forståelse, så det sikres, at eleverne kender de værdier, rettigheder og pligter, som det demokratiske samfund rummer, og som eleverne skal agere i som medborgere.
- For kendskabet til og respekten for de grundlæggende friheds- og menneskerettigheder er blevet indarbejdet i formålsbestemmelsen til det forslag til en ny samlet lov om gymnasiale uddannelser, som i øjeblikket er i offentlig høring. Og når loven bliver vedtaget, vil den nye formålsbestemmelse gælde for både eksisterende og kommende private gymnasiers udbud.
- Der hersker således ingen tvivl om, at disse forpligtelser og værdier også gælder for private gymnasier. Derfor synes jeg også, at det er vigtigt, at vi regulerer de private gymnasier i den samme lovgivning og dermed med det samme formåls- og regelsæt, som de selvejende institutioner.
- Jeg ved jo, at der har været nogle diskussioner, hvor andre havde ønsket en selvstændig lovgivning. Jeg synes sådan set ikke, at det her efterlader nogen tvivl om, at det er det samme friheds-, folkestyre-, åndsfriheds- og værdiideal, man skal efterleve, hvad end man er et frit privat gymnasium, eller man er en selvejende offentlig institution.
- Fordi de private gymnasiale institutioner, som udbyder den almindelige studentereksamen, studenterkurser og den toårige hf-uddannelse, skal efterleve reglerne i gymnasieloven og hf-loven, kan retten til at oprette private gymnasier ikke bruges til at oprette eller understøtte parallelsamfund, som er isoleret fra det danske samfund og demokrati. Og de private gymnasier, som har et bestemt religiøst afsæt – det uanset, om afsættet er kristent, muslimsk eller andet – skal selvsagt leve op til de samme regler, som de øvrige gymnasier.
- Vi har en lang tradition for, at private kan oprette gymnasier med afsæt i særlige pædagogiske, religiøse eller kulturelle værdier i Danmark. Der er i dag 26 private gymnasier, studenterkurser og hf-kurser, som er oprettet helt tilbage fra 1851 og frem til i dag. Og vi har i de seneste år set en stigning i antallet af private gymnasier.
- Jeg er en grundlæggende fortalere for, at der fortsat skal være mulighed for at oprette private gymnasier i lighed med private friskoler. Jeg mener sådan set, at det giver mulighed for at tage det private initiativ, hvad end det handler om et andet pædagogisk syn, et ønske om, at der er et udbud i en særlig del af landet,

hvor der ellers ikke ville være et udbud, eller andre hensyn. Og de private institutioner skaber et alternativ til det almindelige uddannelsessystem. Det giver elever og forældre større frihed til at vælge det uddannelsesstilbud, som passer dem bedst.

- Men de private gymnasier skal naturligvis agere indenfor rammerne, og myndighederne skal holde øje med, om de lever op til kravene.
- Derfor har Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, som varetager tilsynet med både de private og offentlige gymnasier – blandt andet i lyset af stigningen i antallet af private gymnasier over de seneste år – besluttet at have øget fokus på nyoprettede private gymnasier.
- Det kan der være rigtig god grund til, for man kan have en bekymring for, om der særligt har været nogle gymnasier, hvor man ikke har haft nok fokus på den demokratiske del. Og derfor vil styrelsen også fremover aflægge et tilsynsbesøg på alle nyoprettede private gymnasier inden for de første måneder af institutionens levetid. Og den nye praksis vil også omfatte gymnasier, som er oprettet i den seneste tid.
- Formålet med et hurtigt tilsynsbesøg er, at styrelsen på et tidligt tidspunkt kan påse, at uddannelsen og institutionen reelt også lever op til reglerne – både det på det økonomiske og administrative område, men også når det handler om frihed, demokrati og folkestyre – og at uddannelsen har den tilstrækkelige faglige kvalitet.
- Ud over det første besøg vil de private gymnasier – på lige fod med offentlige gymnasier – kunne blive genstand for andre former for tilsyn. Det kan både være på baggrund af konkrete henvendelser og bekymringer, men det kan også være, fordi der er ting, som giver anledning til særlig opmærksomhed. Det kan være, når styrelsen får indikationer på, at en institution ikke lever op til reglerne, eller hvis der er anledning til at følge op på et tidligere tilsyn.
- Jeg synes, det er vigtigt, at vi på den måde skærper tilsynet, også på det private gymnasieområde. Og jeg synes også, det er i tråd med den politiske aftale, vi lavede i fællesskab i foråret, hvor vi også skærper tilsynet på de frie skoler i relation til netop at sikre, at vi ikke får parallelsamfundsdannelser, og at vi har et stærkt fokus på den demokratiske dannelse i vores uddannelsessystem.
- Jeg tror også, at det vil være med til at sikre, at nye private gymnasier kommer godt fra start, at man også kan få en dialog omkring nogen af de økonomiske, administrative udfordringer, der kan være. Jeg tror også, det kan være med til at sikre, at de nyoprettede gymnasier lever op til de krav og værdier, som vi både kræver og forventer af dem, og som vi jo er enige om at stille til de

gymnasiale uddannelser og institutioner som en del af vores fælles gymnasieforlig. Og endelig mener jeg, at det kan være med til at sikre, at vi hurtigere kan gribe ind, hvis det viser sig, at gymnasiet ikke lever op til kravene.

- Man kan altid kigge på, om der er yderligere behov, men både gymnasiereformen og det, at vi nu har øget fokus på tilsynet med gymnasierne, er i forvejen ret store skærper i forhold til tidligere regelsæt.
- Jeg synes derfor, at vi skal følge området tæt, men jeg synes også, at vi skal lade de fælles initiativer, vi har taget med gymnasieaftalen, få lov at virke. Her understreger vi klart, at der skal være en meget klar respekt for demokratiske værdier, frihed, folkestyre, ligestilling og åndsfrihed – ikke kun på papiret, men i hele institutionens virke.
- Tak for ordet.